

Štajerc" izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krome, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računani naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 6 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko postlojpe štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno znižava.

Štev. 36. V Ptuj v nedeljo dne 5. septembra 1909. X. letnik.

Na pomoč! Na pomoč!

Dne 24. t. m. uničila je velikanska toča in nevihta gorice, njive, polja, hiše in poslopja tisočero naših sotrpinov. Kmetje so obupani, žene jokajo, otroci so lačni. Od kje davke plačati? Od kje naj pride pomoč? Treba je, da nabiramo denar za vboje žrtve te grozne nesreče. Zato prosimo vse prijatelje in znance, vse odjemalce in naročnike, sploh vsakega, kdor ima le iskrico ljubezni do bližnega, kdor hoče vsaj z najmanjšim doneskom revežem pomagati, — naj nam pošlje malo podpore. Uredništvo „Štajerca“ bo zbiralo te podpore, jih objavilo v našem listu in izročilo najpotrebnejšim po toči prizadetim. Vsakdo naj podeli vsaj malenkost, naj si bode še tako majhno svotico denarja in jo nam v božjem imenu pošlje!

Pomagajte hitro!

Revsčina je grozovita in večna usoda Vam bode povrnila, kar storite za te reveže.

Meščani! Pomagajte, kajti kmetu se slabo godi!

Kmetje v neprizadetih krajih, dajte vsak par krajcarjev in nabrala se bode svotica, s katero se bode mnogim pomagalo!

Vsi, vsi morajo pomagati!

Vsi doneski naj se pošiljajo uredništvu „Štajerca“.

Vsako naj da vsaj malo svotico! Vsak krajcar je dobro došel in bode z imenom darovalca izkazan!

Pomagajte!

Uredništvo „Štajerca“.

5. Izkaz daril:

G. Ludwig Petrovič, kontoarist v Celovcu, nabral je skupaj 11 K in sicer so darovali: Ant. Wimpolschek 2 K, Seb. Hermann 20 h,

Jos. Lexe 60 h, Jos. Wimpolschek 40 h, Vinc. Koch 20 h, Ig. Triebelnik 60 h, Fr. Mory 40 h, M. Weratschnig 60 h, Ferdinand Schludermann 60 h, gdč. N. N. 20 h, gdč. U. Hrabernig 60 h, M. Wrantschar 1 K, K. Roitz 60 h, gospa M. Sackmann 1 K, L. Petrovič (nabiralec) 2 K, Nadalje so še darovali: Jakob Kukovič, Sele 1 K 20 h, Anton Vogrin, sv. Lenart 1 K, Martin Cigliarič, Lenčah 2 K, L. Lamper, Trbovlje 6 K, Bl. Kotnik, Remšnik 1 K, I. pl. Chapo, Resicza 2 K, Ed. Kornel, Zmigrod 1 K, Tereza Obrecht, Maribor 1 K, J. Vodoput, Heilenstein 10 K, Joh. Zibert, Rajhenburg 1 K, Jos. Terpinc, Rožno 1 K, M. Miklavčič, Rajhenburg 1 K, Jos. Rožun, Kladije 1 K, Zeder, zg. Pulskava 1 K, Kaiba, zg. Pulskava 1 K, Hermann, zg. Pulskava 1 K, Rampusch, zg. Pulskava 1 K, Gradischnik, zg. Pulskava 1 K, Anton Dobnik, sv. Lovrenc, p. Mariboru 1 K, Joh. Auer, sv. Lovrenc p. Mariboru 2 K, Joh. Miglič, sv. Lovrenc p. Mariboru 2 K, Fr. Zringer, Rosswein 1 K, Martin Retschnik, Rosswein 1 K, Oswald Werlottschnig, Celje 5 K, Simon Sekoll, sv. Ana (Kriechenberg) 5 K, Joh. in Fani Swettl, Gaberje p. Celju 4 K, Fr. Jerenk, Drvar 4 K, M. P. B. v P. (Koroško) 1 K, Martin Petazzi, Sauerndorf 1 K, Jos. Simač, Janževdol. (Kranjsko) 1 K, Jos. Podobnik, istotam 1 K, Anton Rejc, istotam 1 K, Anton Bresnik, Eppenstein 2 K, Fr. Stergar, istotam 1 K, M. Stergar, istotam 1 K. Nadalje je nabrala in poslala občina Celnica na Dravi 27 K, na veselici prostovoljne požarne brambe v Frauheimu se je po predlogu g. Pischegga nabralo 16 K 30 h, občina Galicija na Koroškem je darovala 10 K, Leppen, Zel. Kaplja (Koroško) 5 K, P. Rek, Sv. Pavel, p. Vahredu 3 K, Ivan Uršič, Sv. Pavel, p. Preboldu 2 K, Srečko K., istotam 1 K. — Skupaj torej 144 K 50 h. S preje izkazanin nabranim denarjem vse skupaj 892 K 91 v. Lepa hvala.

(Prihodnjic naprej).

Zopet v šolo!

Počitnice, za otroke tako lepe in vesele, bližajo se zopet svojemu koncu, — kmalu bode zapel zopet zvonček in mladi a-b-c-junaki bodejo sedeli v klopih ter poslušali neznane jim modrosti.

Za nežno deco pomeni to nekaj novega in vsled tega veselega. Z veseljem pričakujejo otroci začetek šolskega leta, kakor pričakujejo zopet z veseljem začetek počitnic. Otroška fantazija potrebuje vedno kaj novega. Veliko važnejši pa je šolski začetek za resne starše. Kajti dolžnost staršev je, da preskrbijo otroku tisto, kar mu bode najbolj koristilo v boju za obstanek, v težkem našem življenju. Žalibog, da je še mnogo staršev, ki so v dnu svojega srca sovražniki šole, ki pošiljajo svojo deco le zato v šolo, ker bi bili drugače kaznovani. To tiho sovraštvo proti šoli se najbolj v najtemnejših krajih opazuje. Ni težko uganiti, da je temu večidel klerikalizem kriv, — tisti nesrečni klerikalizem, ki srka svojo moč iz nezavednosti in neizobraženosti ljudstva, ki bi zopet rad one čase uresničil, ko so bili posli mežnarja in učitelja v eni osebi združeni in ko je držal kutar črno svojo žeslo nad šolo. In ravno pri nas na Slovenskem je še mnogo, mnogo staršev, ki smatrajo šolo le za velikansko breme in katerim je vsled tega vse eno, kam pošiljajo svojo deco.

Ali resni starši, kateri znajo misliti z lastnimi možganami, znali bodejo tudi ceniti pomen in veljavo šolske izobrazbe. Bodimo si odkritostni: čim manj šolje v deželi, tem slabše so tudi gospodarske razmere. Krasnó dokazujeta to dejstvo Rusija in Japonska. Na Ruskem se nahaja milijone ljudi, ki nikdar niso prestopili prag šole. Na Japonskem skoraj ni analfabeta. In Japonci napredujejo na vseh poljih, Rusijo pa pretresuje lakota. Tudi pri nas se opazuje dostikrat ruske odnošaje. Saj se je že zgodilo,

Posledice agitacije.

Spisal Volker pl. Kolzei.*

Bilo je pred zadnjimi deželnozbornskimi volitvami. V obeh tabornih je vladalo živahno gibanje, kajti vsaka stranka je hotela svojemu kandidatu do zmage pomagati. Tudi v lepem farovžu v X. sedel je debeli fajmošter z resnim obrazom za mizo in pravil svojemu kaplanu: »Jaz se osebno ne mešam rad v te zadeve, ali Vi ste še mladi in imate hitre noge. Zato lahko par potov za me prevzamete. Na Vas se ne pazi toliko kakor na mene. Mi potrebujemo le še nekaj glasov. Zato pojdite danes zvečer, ko postane temno, k Marofovem kmetu in glejte, da pridete s hlapci skupaj. Ako dobimo kmetovih štiri hlapcev na našo stran, bi bilo to velikega pomena. Tu imate tudi par desetakov, ako bi beseda sama ne pomagala. Pa pazite, da Vas kmet ne dobi. Le pojdite od zadaj notri skozi dolgi hodnik, druga vrata na desno, tam spijo hlapci.

Kaplan je pazno poslušal, vzel denar in ko je prišel večer, korakal je veselo proti svojemu cilju. Šel je prav rad. Ostal je lahko daljše časa zunaj, brez da bi farovžka kuharica potem godrnjala in sploh je šel rad k Marofovem kmetu, to pa zaradi lepe domače hčerke.

Kmalu je končal kratko pot; čez drevje se je streho vidilo. Zdaj je bilo treba paziti, da se ne pride kmetu v roke, kajti kmet bi znal udariti, ker je bil naprednjak. Aha, pes se že oglasi. Dobro, da je bil kaplan kos klobase seboj vzel. »Kuš, Nero, tiho bodi!»

Zadnja vrata najdeti ni bilo posebno težko. Potem je šel kaplan z malo električno svetilko na dolgi hodnik. Stoj, kmalu bi čez neko metljo padel. Tipal je okoli in prijel za neka vrata. Rad bi vedel, ali so to prva ali druga vrata. Potisnil je ubo na vrata in poslušal; slišal pa ni nič drugega nego pokanje neke postelje. Potihoma je nato potrkal. Ves začuden začuje notri ženski glas: »Le pojdi notri, neumen fant, kaj pa imaš te nove navade.«

Kaplan je takoj vedel, da to ni spalnica hlapcev. Ali odprl je vrata in stopil v sobo. V sobi je bilo temno in le od okna se je malo svetilo. »No, kje pa si?« je vprašal zopet ženski glas iz postelje. Hitro je stopil kaplan tja in prijel ležečo žensko za glavo. Aha, to je domača Rezika! »Tu se pa lahko enkrat poljubček dobi«, si misli kaplan in hoče to storiti. Ali Rezika je bila hitrejša. Skočila je po konci in zažgala žveplenko. Gosposke roke so se ji zdeli tuje. Ko je luč zavela, sta se dva začudena obraza pogledala. »Oj joj, gospod kaplan«, je rekla Rezika in potegnila odejo do vrata. »Kaj pa delate po noči v naši hiši?«

Kaplan je videl, da s poljubčkom ne bode nič in je zato strogo dejal: »Oj Rezika, ti si pač nekega drugega pričakovala. Si pač še sto zapoved pozabila?« Ali Rezika je hitro odgovorila: »Zdi se mi, gospod kaplan, da tudi kaj drugega iščete in to je tudi proti šesti zapovedi, da ste tako pozno v moji kamri. Ali naj morda očeta pokličem?«

Kaplan je še premišljeval, kaj naj reče, ko začuje iz bližnjega gozda ojstro živganje. »Moj Bog, Hanzek!« je zaklicala Rezika prestrašena. »Hitro proč, gospod

kaplan, ako Vas dobi, se nesreča zgodi. Pojdite v sedesno kamrico, da ga ne srečate.«

Kaplan je stopil hitro vun in prijel za kljuko drugih vrat ter stopil noter. Bil je tihi in čakal. Res je začul na hodniku korake, ki so nehal v Rezini kamrici. Zdaj je hotel kaplan svojo svetliko prižgati, ali prestrašen je opazil, da jo je pri Reziki izgubil. Najraje bi bil kaplan klet. Kaj naj zdaj v tej temi napravi?

Skozi tenko steno čul je zdaj šepetanje. »Po čem pa tukaj diši? Koga si pa tukaj imela? No, kaj pa je to za ena mala svetilka?« Zdaj se je pričel kaplan bati, kajti Hanzek je bil hud naprednjak in je imel trde pesti. Torej treba bežati!

Hitro je napravil kaplan par korakov proti vratom. Ali o groza, nakrat je izgubil pod nogami tla in je padel globoko doli, pa čisto na mehko. In že je začul zgoraj vpitje. Hitro torej vun iz te mehke stvari, ki je bila kakor ilovica! Pred seboj je videl okno in skočil na dvorišče ter bežal. Za seboj je čul vpitje in vidil, da se okna hiše razsvetljejejo.

Globoko je vzdihnil kaplan, ko je prišel v farovž. Drugi dan se je kmetica čudila. V kuhinji je imelo testo za kruh, ki je bilo vse potlačeno. Nad kuhinjo se je nahajala namreč mala kamrica za zeljanje mesa, ki je imela odprtno na tleh. Skozi to odprtno je bil kaplan v kuhinjo in v testo padel...

Par tednov pozneje prišla sta Hanzek in Rezika v farovž zaradi poroke. Hanzek je prav grdo kaplana gledal in zahteval, da ga mora fajmošter poročiti.

* Po „Bauern-Zeitung“.